

Przykładowe zestawy egzaminacyjne ilustrują stopień złożoności zadań i pytań testowych. Wskazane w zadaniach rozwiązania są rozwiązaniami wyłącznie ramowymi. Rozwiązania – co do zasady – powinny uwzględniać założenia podane w zadaniu, jednak mogą być one przez kandydata dookreślone lub skomentowane, jeśli uzna taką potrzebę.

Na dzień egzaminu obowiązujący jest zakres wiedzy aktualnej, odpowiadającej zagadnieniom wyspecyfikowanym dla danego egzaminu w obowiązującej uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Przygotowując się do egzaminów, publikowane zadania należy więc wykorzystywać odpowiednio, pamiętając jednocześnie o tym, że nie wyczerpują one bogatej literatury przedmiotu.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

Blok tematyczny I Pytania testowe

1. Jednostka sporządzająca sprawozdania finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości w kwestiach nieuregulowanych przepisami ustawy o rachunkowości:
 - a) może dowolnie stosować krajowe standardy rachunkowości lub MSR, pod warunkiem, że stosowne zasady opíše w zasadach (polityce) rachunkowości,
 - b) **może stosować MSR pod warunkiem, że odpowiednie kwestie nie są uregulowane w krajowych standardach rachunkowości,**
 - c) ma obowiązek stosowania krajowych standardów rachunkowości.
2. Emitent papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym sporządzający jednostkowe sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR, do końca 200X-1 r. wchodził w skład grupy kapitałowej, w której jednostka dominująca sporządzała sprawozdania finansowe wg MSR. W 200X r. 100 % akcji spółki zostało nabyte przez jednostkę stosującą ustawę o rachunkowości. Mając na uwadze powyższe:
 - a) **Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy może podjąć decyzję o zaprzestaniu stosowania przez spółkę MSR przy sporządzaniu jednostkowych sprawozdań finansowych,**
 - b) nie ma możliwości zaprzestania stosowania przez spółkę MSR przy sporządzaniu jednostkowych sprawozdań finansowych,
 - c) zarząd spółki, jako kierownik jednostki, może podjąć decyzję o zaprzestaniu stosowania przez spółkę MSR przy sporządzaniu jednostkowych sprawozdań finansowych.
3. W przypadku niesporządzenia sprawozdania z działalności, sporządzenia go niezgodnie z przepisami ustawy lub zawarcia w tym sprawozdaniu nierzetelnych danych może grozić:
 - a) kara pozbawienia wolności do roku,
 - b) jedynie grzywna,
 - c) **grzywna lub kara pozbawienia wolności do lat 2, albo obie te kary łącznie.**
4. Spółką akcyjną MAX kieruje trzyosobowy zarząd – prezes i dwaj członkowie zarządu, z których jeden jest Portugalczykiem. Zgodnie z zapisami w KRS do reprezentowania spółki upoważniony jest prezes jednoosobowo lub dwaj członkowie zarządu łącznie. W opisaney sytuacji roczne sprawozdanie finansowe spółki za rok 2018, w imieniu kierownika jednostki powinno być opatrzone podpisem elektronicznym:
 - a) tylko przez prezesa spółki,
 - b) przez prezesa i ze względu na udział osoby zagranicznej w zarządzie (Portugalczyk) tylko jednego z członków zarządu (nie obcokrajowca),
 - c) **przez prezesa i obu członków zarządu, przy czym Portugalczyk może złożyć elektroniczny podpis kwalifikowany jakim posługuje się w Portugalii.**
5. Jednostka stosująca MSR:
 - a) **może przedstawić sekcję dotyczącą zysków lub strat w odrębnym sprawozdaniu z zysków lub strat,**
 - b) nie ma obowiązku sporządzania sprawozdania z działalności jednostki,
 - c) musi przedstawiać jedno sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, prezentując zyski lub straty i inne całkowite dochody w dwóch odrębnych sekcjach.

6. W przypadku jeśli jednostka sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:
 - a) **jest zobowiązana do zaprezentowania w odrębnej pozycji wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży,**
 - b) zyski lub straty nadzwyczajne prezentuje w części wyniku finansowego,
 - c) wszystkie posiadane nieruchomości bez względu na cel przeznaczenia prezentuje w jednej pozycji.

7. Organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe:
 - a) **to w spółce cywilnej wspólnicy,**
 - b) to w spółce akcyjnej zazwyczaj rada nadzorcza - o ile jej statut nie stanowi inaczej,
 - c) zatwierdza sprawozdanie finansowe nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego.

8. Jednostka stosująca MSR ujmuje w sprawozdaniu finansowym za dany okres rezerwę jeżeli:
 - a) wpływ korzyści ekonomicznych związanych z realizacją zobowiązania jest znikomy,
 - b) wpływ korzyści ekonomicznych związanych z realizacją zobowiązania w ocenie jednostki wynosi co najmniej 25%, a stratę z tego tytułu można wiarygodnie oszacować,
 - c) **istnieje aktualne zobowiązanie i wpływ korzyści ekonomicznych związanych z realizacją tego zobowiązania jest prawdopodobny.**

9. Sprawozdanie z działalności jednostki:
 - a) nie musi być sporządzane przez fundusze inwestycyjne zamknięte,
 - b) podpisuje zarząd i osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych,
 - c) **w przypadku podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.**

10. Spółka TOKAJ SA z siedzibą w Sentendre na Węgrzech, której głównymi udziałowcami są spółki z Austrii, otwiera swój oddział we Wrocławiu. Sprawozdanie finansowe oddziału:
 - a) musi być sporządzone zgodnie z ustawą o rachunkowości,
 - b) musi być sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi na Węgrzech,
 - c) **może być sporządzone zgodnie z MSR, jeśli spółka TOKAJ SA sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z MSR.**

Zadania sytuacyjne

Założenia:

Spółka AMG, będąca jednostką dominującą grupy kapitałowej notowanej na GPW w Warszawie, sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z MSR (zarówno jednostkowe jak i skonsolidowane). W lutym 20X9 Zarząd finalizuje prace nad jednostkowym sprawozdaniem finansowym za rok zakończony 31 grudnia 20X8. Dyrektor Finansowy konsultuje z firmą doradcą prawidłowość swoich propozycji w zakresie ujęcia poniższych kwestii:

Sytuacja A

Pod koniec grudnia 20X8 AMG przyjęła do użytkowania nową platformę wiertniczą na Bałtyku. Spółka ma prawny obowiązek dokonania usunięcia platformy po zakończeniu eksploatacji. Eksploatacja platformy rozpoczęła się na początku stycznia 20X9, i ma potrwać 5 lat. AMG szacuje, że koszt usunięcia, który będzie musiała wtedy ponieść to 4 mln zł.

Dyrektor Finansowy proponuje, aby poprzez 5-letni okres eksploatacji platformy, obciążając koszty operacyjne kwotą 800 tys. zł rocznie, tworzyć stopniowo rezerwę związaną z kosztem dokonania rekultywacji.

Sytuacja B

W listopadzie 20X8 Zarząd AMG podjął decyzję o likwidacji jednego z segmentów swojej działalności dotyczącego produkcji płyt CD. W obliczu zmian technologicznych powodujących zastąpienie płyt CD innymi nośnikami Zarząd uznał, że nie będzie w stanie znaleźć kupca na aktywa związane z likwidowaną działalnością; jedyną opcją będzie ich oddanie na złom. Zgodnie z planem, pierwsze prace związane z procesem likwidacji rozpoczęły się pod koniec grudnia 20X8, całość procesu zakończy się we wrześniu 20X9.

Dyrektor Finansowy proponuje, aby w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 20X8 uznać produkcję płyt CD za działalność zaniechaną, a w konsekwencji zarówno w danych bieżących jak i porównywalnych tego sprawozdania zaprezentować wyniki dotyczące segmentu płyt CD jako działalność zaniechaną, odrębnie od działalności kontynuowanej.

Sytuacja C

W kwietniu 20X8 roku AMG rozpoczęła budowę nowego zakładu produkcyjnego. Budowa finansowana jest częściowo ze środków własnych, częściowo z kilku różnych oprocentowanych, zewnętrznych źródeł zaciągniętych na finansowanie nowych przedsięwzięć, bez wskazania konkretnego celu wydatków. Budowa zakładu, według planu, ma potrwać 26 miesięcy.

Dyrektor Finansowy stoi na stanowisku, aby nie aktywować kosztów odsetkowych w wartości początkowej budowanego zakładu argumentując to typem finansowania: „skoro budowa nie jest finansowana kredytem celowym (a różnymi źródłami) to nie ma nawet możliwości określenia jaka kwota odsetek się z nią wiąże, co za tym idzie MSR nie dają możliwości aktywowania”

Sytuacja D

Na początku grudnia 20X8 Zarząd AMG podjął decyzję o wprowadzeniu na rynek nowego produktu. Zarówno zakupy materiałów, uruchomienie produkcji jak i sprzedaż nowego produktu rozpoczną się w marcu 20X9. Produkt ten, w ramach trwającej pół roku promocji, będzie oferowany po wyjątkowo atrakcyjnej cenie. Atrakcyjna cena ma pomóc podbić rynek, wyeliminować konkurencję i umocnić pozycję AMG jako lidera w branży. Promocyjna cena sprzedaży jest tak niska, że nie pokryje planowanych kosztów produkcji. AMG szacuje, że wiarygodnie określona kwota strat wynikających z opisanych powyżej działań wyniesie 6 mln zł. Jednocześnie, po upływie 6 miesięcy cena zostanie podniesiona, co pozwoli na sprzedaż produktu z zyskiem.

Dyrektor Finansowy stoi na stanowisku, że poniesiona strata wynika z decyzji podjętej w roku 20X8; proponuje, aby w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 20X8 utworzyć rezerwę na kwotę 6 mln zł.

Sytuacja E

W 20X8 AMG występując jako najemca podpisała umowę najmu powierzchni biurowej 6. piętra nowego budynku klasy A. Umowa podpisana jest na okres 5 lat, rozpoczyna się 1 lipca 20X8, zakłada kwartalne płatności z dołu w wysokości 50.000 zł/kwartał. W umowie brak jest możliwości jej wypowiedzenia przez którąkolwiek ze stron. Umowa daje AMG prawo do kontroli użytkowania powierzchni biurowej w zamian za wynagrodzenie w okresie najmu.

Dyrektor Finansowy stoi na stanowisku, że płatności wynikające z umowy powinny być na bieżąco ujmowane w wyniku finansowym jako koszty operacyjne; konsekwentnie proponuje, aby w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 20X8 obciążyć wynik finansowy kwotą 100.000 zł.

Dyspozycje

Korzystając z tabeli poniżej, w każdej z opisanych sytuacji:

1. poprzez podkreślenie odpowiedniego wyrazu TAK lub NIE, określ, czy w sytuacjach A - E propozycje Dyrektora Finansowego są prawidłowe, oraz
2. w przypadku nieprawidłowości dokonaj analizy faktów oraz zaproponuj prawidłowe ujęcie danego zagadnienia.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

Sytuacja	Czy propozycja Dyrektora Finansowego jest prawidłowa?	Dokonaj analizy faktów oraz zaproponuj prawidłowe ujęcie <i>(w przypadku, gdy uznasz propozycję Dyrektora Finansowego za nieprawidłową)</i>
A. Platforma wiertnicza	TAK – <u>NIE</u>	Zgodnie z MSR na cenę nabycia lub koszt wytworzenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych składają się m.in. szacunkowe koszty demontażu i usunięcia składnika aktywów oraz koszty przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował, do których jednostka jest zobowiązana w związku z nabyciem pozycji rzeczowych aktywów trwałych. W opisanej sytuacji AMG powinna zdyskontować (o ile skutki zmiany wartości pieniądza w czasie byłyby istotne) przewidywane 4 mln wyliczając ich wartość bieżącą; tak wyliczona wartość bieżąca powinna zostać ujęta w wartości początkowej platformy a jednocześnie powinna zostać odniesiona na rezerwę.
B. Likwidacja	TAK – <u>NIE</u>	Zgodnie z MSR, działalność zaniechana to element jednostki gospodarczej, który został zyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży oraz m.in. stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności lub geograficzny obszar działalności. Samo podjęcie w listopadzie 20X8 przez Zarząd AMG decyzji o likwidacji produkcji płyt CD nie spełnia (jeszcze) definicji działalności zaniechanej, a co za tym idzie nie podlega ona wyodrębnieniu w sprawozdaniu finansowym na 31 grudnia 20X8.

<p>C. Aktywowanie odsetek</p>	<p>TAK – <u>NIE</u></p>	<p>Zgodnie z MSR koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Kosztami finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są te koszty finansowania zewnętrznego, których można byłoby uniknąć, gdyby nie zostały poniesione nakłady na dostosowywany składnik aktywów. W konsekwencji powyższego, aktywowaniu w wartości początkowej budowanego zakładu podlegają odsetki dotyczące źródeł jego finansowania, niezależnie od tego czy były to źródła celowe czy też uruchomione ogólnie na finansowanie nowych projektów. AMG powinna aktywować odsetki w wartości początkowej budowanego zakładu.</p>
<p>D. Rezerwa dotycząca strat</p>	<p>TAK – <u>NIE</u></p>	<p>Rezerwę tworzy się wówczas, gdy m.in. na jednostce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych. Sama decyzja Zarządu AMG podjęta w grudniu 20X8 nie tworzy jeszcze dla jednostki obecnego obowiązku. Opisane w niniejszym scenariuszu straty są z punktu widzenia daty 31 grudnia 20X8 przyszłymi stratami operacyjnymi, na które w ramach MSR nie tworzy się rezerw. W związku z powyższym AMG nie może utworzyć rezerwy z tytułu przyszłych strat związanych z planowanym wprowadzeniem na rynek nowego produktu w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 20X8.</p>

E. Najem biura	TAK – <u>NIE</u>	Zgodnie z MSR umowa jest leasingiem, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Opisana w scenariuszu umowa najmu spełnia powyższą definicję i powinna być ujmowana zgodnie z zasadami określonymi w MSSF 16 (dotyczącym leasingu). AMG powinna w dacie rozpoczęcia leasingu ująć składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu w kwocie odpowiadającej sumie zdyskontowanych płatności leasingowych. Składnik aktywów podlega następnie amortyzacji, zobowiązanie wyceniane jest zamortyzowanym kosztem.
-----------------------	------------------	--

Zadanie sytuacyjne 2

Założenia:

Zakład Ubezpieczeń i Reasekuracji Alfa S.A. prowadzący działalność w dziale II wykazał na koniec roku obrotowego 20XX kwoty przychodów i kosztów wynikające z prowadzonych ksiąg rachunkowych i posiadanej dokumentacji zaprezentowane w tabeli poniżej (Alfa S.A. nie stosuje MSR).

Dyspozycje:

1. Wskazać, w którym rachunku wyników (technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych- **RT** czy ogólnym rachunku zysków i strat - **RO**) oraz w której pozycji tych rachunków powinny zostać zaprezentowane poszczególne kwoty przychodów i kosztów podane w tabeli poniżej. Rozwiązanie proszę umieścić odpowiednio w kolumnie 4 i 5. W przypadku wskazywania numeru pozycji rachunku wyników (kolumna 5) należy wskazać najbardziej szczegółową pozycję danego rachunku (np. w przypadku pozycji **RT** „*Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych*” należy podać pozycję **IV.1.2.**).
2. Ustalić kwotę, jaka powinna być wykazana w sprawozdaniu finansowym zakładu Alfa S.A. sporządzonym na dzień 31 grudnia 20XX r. w poz. IV.2. „Technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych” (*Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym*) wiedząc, że:
 - od początku działalności zakładu wszystkie umowy z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich objęte są umową reasekuracji proporcjonalnej 10%; zakład nie stosuje retrocesji;
 - stan rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto na BO wynosił 1.600.000 zł (w tym z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich 1.250.000 zł), zaś na BZ wynosił 2.300.000 zł (w tym z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich 2.100.000 zł).

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

Ad. 1.

Lp.	Rodzaj przychodów lub kosztów	Kwota (w tys. zł)	Prezentacja w RT/RO	Nr pozycji rachunku wyników
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Składka przypisana brutto z tytułu reasekuracji czynnej	10.500	RT	I.1.
2.	Składka przypisana brutto z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	250.000		
	a) z tytułu ubezpieczeń komunikacyjnych	205.600	RT	I.1.
	b) z tytułu ubezpieczeń turystycznych	14.150	RT	I.1.
	c) z pozostałych umów	30.250	RT	I.1.
3.	Odszkodowania wypłacone cedentom	3.950	RT	IV.1.1.
4.	Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	158.000		
	a) z tytułu ubezpieczeń komunikacyjnych	118.900	RT	IV.1.1.
	b) z tytułu ubezpieczeń turystycznych	14.100	RT	IV.1.1.
	c) z pozostałych umów	25.000	RT	IV.1.1.
5.	Prowizje reasekuracyjne z tytułu reasekuracji czynnej	1.250	RT	VII.1.
6.	Udział w zyskach reasekuratorów	2.750	RT	VII.3.
7.	Koszty wynagrodzeń pracowników, w tym:	10.250		
	a) Działu Wystawiania Polis	1.080	RT	VII.1.
	b) Działu Inwestycji	1.120	RO	V.2.
	c) pozostałych pracowników	8.050	RT	VII.2.
8.	Koszty prowizji agencyjnych, w tym:	25.000		
	a) z tytułu ubezpieczeń komunikacyjnych	22.000	RT	VII.1.
	b) z tytułu ubezpieczeń turystycznych	1.000	RT	VII.1.
	c) z pozostałych umów	2.000	RT	VII.1.
9.	Dodatnie różnice kursowe z tytułu środków pieniężnych na rachunku bieżącym	450	RO	VIII.
11.	Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu ubezpieczeń komunikacyjnych	2.500	RT	VIII.
12.	Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu sprzedaży środka trwałego	21	RO	IX.

Ad. 2.

Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym =

[2.300.000 (rezerwa brutto na BZ) - 1.600.000 (rezerwa brutto na BO)] – [(10% (poziom reasekuracji) x 2.100.000 (rezerwa brutto na BZ dla ubezpieczeń bezpośrednich) - 10% (poziom reasekuracji) x 1.250.000 (rezerwa brutto na BO dla ubezpieczeń bezpośrednich)] = 700.000 – 85.000 = **615.000**

Blok tematyczny II

Pytania testowe

1. Zgodnie z MSR, zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia przedsięwzięć, należy na dzień przejęcia:
 - a) ująć zgodnie z wymogami zawartymi w MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”,
 - b) ująć w przypadku gdy jest prawdopodobne, że w celu uregulowania zobowiązania niezbędny będzie wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne, bez uwzględnienia dodatkowych wymogów,
 - c) **ująć, nawet jeśli nie jest prawdopodobne, że w celu uregulowania zobowiązania niezbędny będzie wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.**

2. Jednostka zobowiązana do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządza je:
 - a) **w postaci elektronicznej opatrzonej podpisem złożonym elektronicznie,**
 - b) w postaci papierowej,
 - c) w postaci elektronicznej opatrzonej podpisem złożonym elektronicznie lub papierowej w zależności od tego, czy zostało ono sporządzone zgodnie z ustawą o rachunkowości czy MSR.

3. Jednostka dominująca, sporządzająca zgodnie z ustawą o rachunkowości skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych metodą pośrednią, koryguje w tym sprawozdaniu dane jednostki stowarzyszonej poprzez:
 - a) eliminację wpływu skutków wyceny udziałów według metody praw własności na strukturę przepływów pieniężnych działalności inwestycyjnej,
 - b) **eliminację wpływu skutków wyceny według metody praw własności na strukturę przepływów pieniężnych działalności operacyjnej, o ile w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostka dominująca nie stosuje metody praw własności do wyceny udziałów w jednostkach podporządkowanych,**
 - c) brak jest konieczności korekty konsolidacyjnej, o ile w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostka dominująca nie stosuje metody praw własności do wyceny udziałów w jednostkach podporządkowanych.

4. Zgodnie z MSR, wspólne przedsięwzięcie jest wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym:
 - a) mają prawa do aktywów i obowiązki dotyczące zobowiązań, powiązanych z ustaleniem umownym,
 - b) **mają prawa do aktywów netto wynikających z ustalenia umownego,**
 - c) mają prawa do aktywów oraz przychodów i obowiązki dotyczące zobowiązań i kosztów, powiązanych z ustaleniem umownym.

5. Zgodnie z ustawą o rachunkowości odpis aktualizujący wartość firmy w przypadku stwierdzenia trwałej utraty wartości udziałów w jednostce stowarzyszonej ujmowany jest w wyniku finansowym:
 - a) w oddzielnej pozycji obejmującej odpisy wartości firmy,
 - b) **w pozycji wyniku netto z udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności,**
 - c) w pozycji kosztów finansowych jako aktualizacja wartości inwestycji.

6. Zgodnie z ustawą o rachunkowości, wynik na sprzedaży udziałów jednostki zależnej stanowi na poziomie grupy kapitałowej:
 - a) **transakcję rozliczaną przez skonsolidowany rachunek zysków i strat,**
 - b) transakcję kapitałową, o ile sprzedaż udziałów nie skutkuje utratą przez jednostkę dominującą kontroli nad jednostką zależną,
 - c) transakcję rozliczaną przez skonsolidowany rachunek zysków i strat, o ile sprzedaż udziałów nie skutkuje utratą przez jednostkę dominującą kontroli nad jednostką zależną.

7. Zgodnie z MSR, jednym z kryteriów, które jednostka dominująca musi spełnić aby mogła nie prezentować skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest:
 - a) **instrumenty dłużne lub kapitałowe jednostki dominującej nie znajdują się w publicznym obrocie (na krajowej lub zagranicznej giełdzie papierów wartościowych lub na rynku pozagiełdowym, w tym na rynkach lokalnych i regionalnych),**
 - b) suma przychodów jednostek zależnych nie przekracza 10% przychodów jednostki dominującej (przed dokonaniem wyłączeń konsolidacyjnych),
 - c) jednostka dominująca prowadzi działalność w całkowicie odmiennych sektorach gospodarki niż jej jednostki zależne.

8. Zgodnie z MSR, aby transakcja mogła zostać rozliczona jako przejęcie odwrotne, definicję przedsięwzięcia dla celów rachunkowych musi spełniać:
 - a) tylko jednostka przejmująca,
 - b) **tylko jednostka przejmowana,**
 - c) jednostka przejmująca i jednostka przejmowana.

9. Zysk z okazijnego nabycia powstały na objęciu kontroli nad jednostką zależną jest ujmowany:
 - a) w innych całkowitych dochodach w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów,
 - b) w części jako przychód grupy kapitałowej oraz w części na zwiększenie udziałów niekontrolujących proporcjonalnie do posiadanego udziału w jednostce zależnej,
 - c) **w przychodach grupy kapitałowej.**

10. W przypadku występowania ograniczeń w sprawowaniu kontroli nad jednostką podporządkowaną, przy jednoczesnym braku zdolności do wywierania co najmniej znaczącego wpływu, udziały w tej jednostce podporządkowanej wycenia się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, sporządzonym zgodnie z ustawą o rachunkowości:
 - a) w cenie ich nabycia, z uwzględnieniem ewentualnego odpisu z tytułu trwałej utraty wartości,
 - b) **w wartości skalkulowanej w oparciu o metodę praw własności na dzień wystąpienia tych ograniczeń, z uwzględnieniem ewentualnego odpisu z tytułu trwałej utraty wartości,**
 - c) w wartości godziwej na dzień wystąpienia tych ograniczeń.

Zadania sytuacyjne

Zadanie sytuacyjne 1

Założenia:

W poniżej opisanych sytuacjach jednostki dominujące grup kapitałowych sporządzają skonsolidowane sprawozdania finansowe wg MSR. Wszystkie jednostki są spółkami akcyjnymi. Dzień sprawozdawczy sprawozdań finansowych przypada na 31 grudnia.

GAMMA

30 czerwca 20X5 r. Gamma nabyła 80% kapitału akcyjnego spółki Bravo płacąc 95 mln zł oraz obejmując nad nią kontrolę. Na dzień nabycia:

- wartość godziwa aktywów netto Bravo (równa z ich wartością księgową) wyniosła 100 mln zł,
- zyski zatrzymane Bravo wynosiły 38 mln zł,
- Gamma zastosowała wycenę udziałów niekontrolujących w wartości proporcjonalnej do wartości godziwej nabywanych aktywów netto.

W okresie 30 czerwca 20X5 - 31 grudnia 20X8 roku:

- żadna ze spółek nie wypłacała dywidend,
- nie było jakichkolwiek wzajemnych transakcji pomiędzy Gamma i Bravo, które należałoby wyłączyć w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym,
- wartość firmy powstała przy nabyciu Bravo całkowicie utraciła wartość.

Na dzień sprawozdawczy tzn. 31 grudnia 20X8 roku, w jednostkowych sprawozdaniach finansowych Gamma i Bravo zyski zatrzymane wynoszą odpowiednio 96 mln zł oraz 58 mln zł.

Dyspozycja:

Oblicz kwotę pozycji zyski zatrzymane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Gamma na 31 grudnia 20X8 r.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

	mln zł
Zyski zatrzymane Gamma na 31 grudnia 20X8	96
+ udział w zyskach zatrzymanych Bravo (80% x (58-38))	+16
- odpis wartości firmy*	-15
= skonsolidowane zyski zatrzymane	97

	mln zł
*Wartość firmy	
Cena nabycia	95
+ udziały niekontrolujące (20% x 100)	+20
- aktywa netto	-100
= wartość firmy	15

BRUNO

Bruno jest jednostką dominującą grupy kapitałowej, gdzie Delta jest jedną z jednostek zależnych. 30 czerwca 20X8 roku Bruno sprzedała spółce Delta składnik aktywów niematerialnych stanowiący specjalistyczne oprogramowanie uzyskując cenę 1 mln zł. Dane dotyczące oprogramowania wg stanu na 30 czerwca 20X8 były następujące:

- wartość netto w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Bruno = 600 tys. zł.
- pozostały okres użytkowania = 2 lata
- wartość rezydualna = 0 zł

Zarówno w skonsolidowanym jak i w jednostkowych sprawozdaniach finansowych jednostek grupy kapitałowej Bruno stosowana jest metoda liniowa amortyzacji; amortyzację składnika aktywów niematerialnych rozpoczyna się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym przyjęto go do użytkowania.

Dyspozycja:

Oblicz korektę konsolidacyjną wynikającą z wewnątrzgrupowego zakupu składnika aktywów niematerialnych (oprogramowania) w odniesieniu do skonsolidowanego zysku przed opodatkowaniem za okres roku zakończonego 31 grudnia 20X8 r.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

	tys. zł
Niezrealizowany zysk na sprzedaży oprogramowania (1mln zł - 0,6 mln zł)	- 400
Korekta amortyzacji ($6/12 \times 1\text{mln zł} : 2 \text{ lata}$) – ($6/12 \times 0,6\text{mln zł} : 2 \text{ lata}$)	+ 100
Wpływ korekt na zysk przed opodatkowaniem	- 300

LUPO

1 stycznia 20X8 r. Lupo objęła 50% kapitału akcyjnego we wspólnym ustaleniu umownym Foxtrot płacąc 130 mln zł. Biorąc pod uwagę adekwatne fakty i okoliczności niniejsze wspólne ustalenie umowne zostało zaklasyfikowane jako wspólne przedsięwzięcie. Na dzień nabycia wartość godziwa aktywów netto Foxtrot wynosiła 200 mln zł. W roku 20X8 spółka Foxtrot:

- osiągnęła zysk netto w kwocie 60 mln zł,
- dokonała przeszacowania wartości aktywów finansowych w instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wzrost o 20 mln zł,
- wypłaciła dywidendę śródroczną z zysku wygenerowanego w 20X8 w kwocie 12 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 20X8 roku, na skutek przeprowadzonych testów, Lupo odpisała 8 mln zł jako utratę wartości firmy powstałej przy nabyciu Foxtrot.

Dyspozycja:

Oblicz kwotę, w której ujęta zostanie inwestycja w Foxtrot w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy Lupo na 31 grudnia 20X8 r. W rozwiązaniu należy pominąć wpływ ewentualnego podatku odroczonego.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

	mln zł
Cena nabycia	130
+ udział w zysku Foxtrot (50% x 60)	30
+ udział w innych całkowitych dochodach Foxtrot (50% x 20)	10
- dywidenda (50% x 12)	- 6
- utrata wartości firmy	- 8
= inwestycja we wspólnym przedsięwzięciu wycenianym metodą praw własności	156

JUST

15 marca 20X8 r. Just nabyła 80% kapitału akcyjnego Juliett obejmując nad nią kontrolę.

Dane dotyczące nabycia były następujące:

- cena zapłacona za 80% kapitału akcyjnego = 120 mln zł
- wartość godziwa identyfikowalnych aktywów netto Juliett (identyczna z ich wartością księgową) = 100 mln zł.
- wartość godziwa 20% udziałów niekontrolujących = 26 mln zł. Rozliczając nabycie Juliett, Just ujęła udziały niekontrolujące w ich wartości godziwej.

Na dzień sprawozdawczy tzn. 31 grudnia 20X8 r. wartość księgowa aktywów netto ujęta w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Juliett wyniosła 180 mln zł. Just i Juliett prowadzą działalność w osobnych sektorach; od dnia nabycia do sprawozdawczego nie było jakichkolwiek wzajemnych transakcji, które należałoby wyłączyć w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Wartość firmy dotycząca nabycia Juliett nie uległa utracie wartości.

Dyspozycja:

Ustal wartość pozycji udziały niekontrolujące odnoszących się do Juliett w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy Just na 31 grudnia 20X8 r.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

	mln zł
Udział udziałowców niekontrolujących w aktywach netto (20% x 180)	36
Udział udziałowców niekontrolujących w wartości firmy (26 - (20% x 100))	6
Razem udziały niekontrolujące	42

Alternatywna metoda:

	mln zł
Udziały niekontrolujące na moment objęcia kontroli	26
Udział udziałowców niekontrolujących w zmianie aktywów netto do dnia sprawozdawczego (180 - 100) x 20%	16
Razem udziały niekontrolujące	42

Blok tematyczny III

Pytania testowe

1. Jeżeli wskaźnik bieżącej płynności finansowej (płynności finansowej III stopnia) przyjmuje te same wartości co wskaźnik przyspieszonej płynności finansowej (płynności finansowej II stopnia, wskaźnik szybki) oznacza to, że w przedsiębiorstwie występuje:
 - a) wysoka wartość czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów,
 - b) wysoki stan zapasów,
 - c) **zerowy stan zapasów i rozliczeń międzyokresowych.**

2. Wskaźnik przychody ze sprzedaży / średni stan aktywów ogółem informuje o:
 - a) rentowności sprzedaży,
 - b) **sprawności działania, gospodarowania zasobami majątkowymi,**
 - c) płynności finansowej.

3. W formie jednego dokumentu nie można sporządzić:
 - a) **rocznego sprawozdania finansowego emitenta i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej emitenta,**
 - b) rocznego sprawozdania z działalności emitenta i rocznego sprawozdania z działalności grupy kapitałowej emitenta,
 - c) półrocznego sprawozdania z działalności emitenta i półrocznego sprawozdania z działalności grupy kapitałowej emitenta.

4. Utrzymywanie ujemnego kapitału obrotowego netto jest dopuszczalne tylko w sytuacji:
 - a) dużej wartości aktywów trwałych,
 - b) wysokiego poziomu zadłużenia przedsiębiorstwa,
 - c) **możliwości finansowania części aktywów stałych wiążących na długi okres środki przedsiębiorstwa źródłami elastycznymi, których zwrot można przesunąć w czasie.**

5. Opóźnienie podania do publicznej wiadomości informacji poufnej:
 - a) każdorazowo wymaga zgody organu nadzoru,
 - b) wymaga wydania zgody organu nadzoru gdy ujawnienie informacji pociąga za sobą zagrożenie dla stabilności finansowej emitenta (bez względu na branżę, w której emitent działa),
 - c) **wymaga wydania zgody organu nadzoru gdy informację opóźnia instytucja kredytowa lub finansowa a jej ujawnienie pociąga za sobą zagrożenie dla stabilności finansowej emitenta i systemu finansowego.**

Zadania sytuacyjne

Zadanie sytuacyjne 1

Założenia:

Spółka Roma (dalej: Spółka) sporządza sprawozdanie według MSR i nie jest powiązana kapitałowo z innymi podmiotami. Wybrane dane finansowe przedstawiają się następująco:

Wybrane pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów (w tys. zł)	01.01.-31.12.20X2
Przychody ze sprzedaży	38 884
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	27 200
Koszty sprzedaży i marketingu	1 430
Koszty zarządu	3 220
Pozostałe przychody operacyjne	0
Pozostałe koszty operacyjne	1 453
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	5 581
Przychody finansowe	16
Koszty finansowe	154
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	5 443
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	4 480
Zysk (strata) netto	4 480

Dodatkowe informacje:

W roku 20X2 dokonano jednorazowego odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych na kwotę 1 418 tys. zł, który ujęto w ramach pozostałych kosztów operacyjnych.

Wybrane pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej (w tys. zł)	31.12.20X2	31.12.20X1
Aktywa razem	34 325	35 829
Aktywa trwale	19 222	20 712
Aktywa obrotowe	15 103	15 117
Zapasy	8 038	7 504
Należności	4 213	4 185
Inwestycje krótkoterminowe	2 235	2 715
Pozostałe aktywa obrotowe	617	713
Kapitały własne	19 502	20 279
Zobowiązania długoterminowe	6 227	7 084
Zobowiązania krótkoterminowe	8 596	8 466

Dodatkowe informacje:

W roku 20X2 w obiegu znajdowało się 100 000 szt. akcji Spółki, a na zamknięciu ostatniej sesji giełdowej w 20X2r. cena waloru osiągnęła poziom 243,80 zł.

Kontrakty menedżerskie zarządu Spółki przewidują wypłacenie premii gotówkowej za zrealizowanie ustalonych celów, sformułowanych następująco:

- 1) Koszty operacyjne nie przekroczą 85% przychodów ze sprzedaży, przy czym wskaźnik obliczany jest po wyeliminowaniu wpływu zdarzeń jednorazowych.
- 2) Wskaźnik długu (inaczej: wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych) na koniec roku będzie niższy niż 0,8.
- 3) Wskaźnik rotacji zapasów (liczony w oparciu o przychody ze sprzedaży) utrzyma się powyżej 4,0.
- 4) Wskaźnik „płynności szybkiej” na koniec roku utrzyma się powyżej 1,0.
- 5) Wskaźnik ceny do wartości księgowej na 1 akcję na koniec roku utrzyma się powyżej 1,5.

Premia naliczana jest jako % zysku netto osiągniętego w danym roku i wypłacana jest w marcu roku kolejnego. W wypadku spełnienia łącznie wszystkich warunków premia wynosi 5%, zaś w przypadku spełnienia co najmniej 3 spośród 5 warunków przysługuje tylko 2% premii.

Dyspozycje:

Na podstawie informacji i danych zawartych w *Założeniach* należy:

1. w załączonej w *Rozwiązaniu* tabeli w kolumnie (3) podać wyniki obliczeń (wielkości) wskaźników 1-5, dla 20X2 r. z dokładnością do 1% (wskaźnik 1) lub dwóch miejsc po przecinku (wskaźniki 2-5). Obliczenia wskaźników należy umieścić pod tabelą,
2. ocenić, czy i ewentualnie w jakiej wysokości premia za 20X2 r. przysługuje członkom zarządu.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

1. (odpowiedzi należy udzielić w tabeli)

Lp.	KPI	Wielkość Wskaźnika	Wielkość graniczna
(1)	(2)	(3)	(4)
1	Udział kosztów operacyjnych w przychodach ze sprzedaży	82%	85%
2	Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych	0,76	0,8
3	Wskaźnik rotacji zapasów	5,00	4,0
4	Wskaźnik „płynności szybkiej”	0,75	1,0
5	Wskaźnik ceny do wartości księgowej	1,25	1,5

Obliczenia wskaźników:

1.

$$UKO_{wPzS} = \frac{\text{Koszty operacyjne po korekcie zdarzeń jednorazowych}}{\text{Przychody ze sprzedaży}} * 100\%$$

$$UKO_{wPzS} = \frac{27200 + 1430 + 3220 + 1453 - 1418}{38884} * 100\% = \frac{31885}{38884} * 100\% = 82\%$$

2.

$$\text{Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych} = \frac{\text{Kapitały obce}}{\text{Kapitały własne}}$$

$$\text{Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych} = \frac{6227 + 8596}{19502} = \frac{14823}{19502} = 0,76$$

3.

$$\text{Wskaźnik rotacji zapasów} = \frac{\text{Przychody ze sprzedaży}}{\text{Średni stan zapasów}}$$

$$\text{Średni stan zapasów} = \frac{\text{Zapasy}_{20x2} + \text{Zapasy}_{20x1}}{2} = \frac{8038 + 7504}{2} = 7771$$

$$\text{Wskaźnik rotacji zapasów} = \frac{38884}{7771} = 5,00$$

4.

$$\text{Wskaźnik płynności szybkiej} = \frac{\text{Należności} + \text{Inwestycje}_{KT}}{\text{Zobowiązania}_{KT}}$$

$$\text{Wskaźnik płynności szybkiej} = \frac{4213 + 2235}{8596} = \frac{6448}{8596} = 0,75$$

5.

$$\text{Wskaźnik } P/BV = \frac{\text{Cena 1 akcji}}{\text{Wartość księgową 1 akcji}}$$

$$\text{Wartość księgową 1 akcji} = \frac{\text{Kapitały własne}_{20x2}}{\text{Liczba akcji}} = \frac{19502}{100} = 195,02$$

$$\text{Wskaźnik } \frac{P}{BV} = \frac{243,80}{195,02} = 1,25$$

Ponieważ dane bilansowe są w tys. zł, to liczba akcji również powinna być w tys.

2. (odpowiedzi należy udzielić wpisując wielkości liczbowe i skreślając błędne odpowiedzi)

W 20X2r. spełniono (ile?)3 z pięciu wskaźników będących elementami celów premiowych, co oznacza, że w marcu 20X3r. zarządowi:

- ~~nie przysługuje premia*~~
 - Przysługuje premia w wysokości 2% zysku netto z 20X2r.*
 - ~~Przysługuje premia w wysokości 5% zysku netto z 20X2r.*~~
- (* skreślić błędne odpowiedzi)

Na wypłatę premii Spółka przeznaczy (ile?)89 600..... zł.

Zadanie sytuacyjne 2

Założenia:

Tabela prezentuje wybrane pozycje ze sprawozdania finansowego spółki Alfa S.A. w latach 20X1 i 20X2.

	Stan na 31.12 20X1 r.	Stan na 31.12.20X2 r.
Zysk netto	1.100.000	850.000
Dywidenda	400.000	250.000
Liczba akcji (w szt.)	200.000	200.000
Należności krótkoterminowe	brak informacji	175.000
Zobowiązania ogółem	555.000	700.000
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	1.500.000	1.650.000
Suma bilansowa	2.800.000	3.150.000
Cena akcji na New Connect (w zł)	3	1,5

Informacje dodatkowe:

Stan średnioroczny poszczególnych wielkości ujmowany jest jako średnia arytmetyczna stanu na koniec danego roku i roku poprzedzającego.

W 20X1 r. średnioroczny stan należności krótkoterminowych wynosił 135.000 zł, podczas gdy stan na 31.12.20X0 r. to 107.500 zł.

Dyspozycje:

Na podstawie informacji i danych zawartych w powyższych Założeniach należy:

1. Obliczyć wskaźnik stopy wypłaty dywidendy dla roku 20X2 (wypłata odbywa się z zysku z 20X1 r.)
2. Obliczyć wskaźnik rotacji należności (w razach) dla roku 20X1 i 20X2, a następnie zinterpretować wynik w kontekście zmiany sytuacji płynnościowej spółki.
3. Obliczyć wartość księgową 1 akcji na koniec 20X1 r. i 20X2 r., a następnie zinterpretować otrzymany wynik.
4. Obliczyć wskaźnik cena/zysk dla roku 20X1 i 20X2, a następnie odpowiedzieć na pytanie jakie decyzje inwestycyjne należy podjąć na podstawie otrzymanych wartości wskaźnika C/Z przy założeniu, że spółka będzie również w kolejnych latach wypłacać dywidendę.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

1) wskaźnik stopy wypłaty dywidendy dla roku 20X2

(np. Sierpińska, Jachna 2007, s. 110 lub Bień 2008, s. 117)

stopę wypłaty dywidendy obliczmy ze wzoru :

$$\frac{\text{dywidenda na 1 akcję}_t}{\text{zysk netto na 1 akcję}_{t-1}}$$

Po podstawieniu do wzoru otrzymujemy dla 20X2 r. następujący wynik :

$$\frac{250.000 \div 200.000}{1.100.000 \div 200.000} \times 100 = \frac{1,25}{5,5} \times 100 = 22,73\%$$

Oznacza to, że w przedsiębiorstwie w 20X2 r. wypłacono w postaci dywidendy około 22,7 % zysku z ubiegłego roku, a 77,3 % zysku zostało zatrzymane w spółce.

Alternatywnie:

$$\text{Wskaźnik stopy wypłaty dywidendy} = \frac{\text{Kwota dywidendy}}{\text{Wynik finansowy netto}} = \frac{250.000}{1.100.000} \times 100 = 22,73\%$$

2) wskaźnik rotacji należności dla 20X1 r. i 20X2 r.

(Sierpińska, Jachna 2007 s. 96)

$$\text{Wskaźnik rotacji należności} = \frac{\text{Przychody netto ze sprzedaży}}{\text{średni stan należności}}$$

Podstawiając do wzoru stosowne wartości dla 20X1 r. uzyskuje się:

$$\frac{1.500.000}{135.000} = 11,11$$

Aby obliczyć wskaźnik dla 20X2 r. najpierw należy ustalić średni stan należności. W tym celu konieczne jest poznanie wartości należności wg stanu z dnia 31.12.20X1 r. – oznaczony dalej jako n . Wiemy, że średnioroczna wartość dla 20X1 r. to 135.000 zł, a stan z 31.12.20X0 r. to 107.500 zł.

Dlatego:

$$\frac{107.500 + n}{2} = 135.000$$

Zatem $n = 270.000 - 107.500 = 162.500$

Dlatego średni stan należności w 20X2 r. = $(162.500+175.000)/2= 168.750$, a następnie podstawiamy do wzoru na wskaźnik rotacji należności:

$$\frac{1.650.000}{168.750} = 9,78$$

W 20X1 r. średnia rotacja wynosiła 11,1 razy, a w 20X2 r. tylko 9,78 razy. Otrzymany wynik oznacza, że zmiana rotacji należności w spółce jest niekorzystna, więc sprawność zarządzania należnościami pogorszyła się.

3) wartość księgowa 1 akcji na koniec 20X1 r. i 20X2 r.

(Sierpińska, Jachna 2007, s. 109)

$$\begin{aligned} & \text{Wartość księgowa jednej akcji (BV)} \\ &= \frac{\text{Aktywa ogółem} - \text{zobowiązania ogółem}}{\text{liczba wyemitowanych akcji zwykłych}} \end{aligned}$$

Podstawiając do wzoru otrzymujemy dla 20X1 r.

$$\text{Wartość księgowa jednej akcji (BV)} = \frac{2.800.000 - 555.000}{200.000} = 11,225 \text{ zł}$$

Analogiczna wartość dla 20X2 r. wynosi:

$$\text{Wartość księgowa jednej akcji (BV)} = \frac{3.150.000 - 700.000}{200.000} = 12,25 \text{ zł}$$

W porównaniu ze stanem z końca 20X1 r. wartość księgowa jednej akcji na 31 grudnia 20X2 r. wzrosła, co należy uznać za zjawisko korzystne dla spółki akcyjnej.

4) wskaźnik cena/zysk dla 20X1 r. i 20X2 r.

(Sierpińska, Jachna 2007, s. 108; Bień 2008, s. 114)

$$(\text{Cena /Zysk}) = \frac{\text{Cena rynkowa jednej akcji}}{\text{zysk netto na 1 akcję}}$$

Po podstawieniu odpowiednich wartości do wzorów otrzymujemy:

dla 20X1 r.

$$\text{Cena /Zysk} = \frac{3}{5,5} = 0,54$$

dla 20X2 r.

$$\mathbf{Cena / Zysk = \frac{1,5}{4,25} = 0,35}$$

W 20X2 r., w porównaniu z 20X1 r., spadł wskaźnik cena/zysk. Oznacza to, że spółka ciągle generuje zyski, natomiast partycypacja w nich kosztuje inwestora coraz mniej. Można więc uznać, że spadek wskaźnika C/Z sugeruje niedowartościowanie akcji na rynku, a tym samym inwestorzy powinni być zainteresowani ich nabyciem.

Zadanie sytuacyjne 3

Założenia:

Poniżej zaprezentowano zapis rozmowy trzech osób oznaczonych jako A, B i C oraz wybrane dane liczbowe dotyczące przedsiębiorstwa prowadzącego jednoasortymentową produkcję.

Aktywa	W tys. PLN na dzień		Pasywa	W tys. PLN na dzień	
	kończący ostatni rok obrotowy	obecny		kończący ostatni rok obrotowy	obecny
Aktywa trwałe	36 000	39 000	Kapitał własny	62 000	60 350
			- w tym zysk/strata bieżącego roku obrot.	4 140	1 950
Aktywa obrotowe	44 000	42 000	Zobowiązania długoterminowe	8 000	12 650
			Zobowiązania krótkoterminowe	10 000	8 000
Razem	80 000	81 000	Razem	80 000	81 000

Informacje dotyczące ostatniego pełnego roku obrotowego:

Liczba sprzedanych produktów (tys. szt)	5 000	Z zysku za ostatni rok obrotowy wypłacono w roku bieżącym 3,6 mln PLN dywidendy.
Cena jednostkowa netto (PLN)	10	
Koszty zmienne (tys. PLN)	40 000	
Koszty stałe (tys. PLN)	5 000	

A: Na 15.00 mamy przeanalizować sytuację finansową Spółki i przygotować propozycje jak ją poprawić. Może zaczniemy od oceny płynności.

B: A co tu analizować? Wielkość wskaźnika płynności bieżącej była i jest powyżej wymaganego limitu, czyli w ostatnim roku żadnych problemów z płynnością nie było.

C: Nie ważne co było, zawsze może być lepiej. Może zastanówmy się co zrobić, aby jeszcze podwyższyć tę wielkość?

A: Po co? Wskaźnik od ubiegłego roku jest na poziomach, jakich w tej Spółce nikt nigdy nie widział. U konkurentów też nigdzie nie przekracza 2,0. Moim zdaniem u nas jest zbyt wysoki, powinniśmy działać, żeby w kolejnym sprawozdaniu zbliżyć się do średniej branżowej.

C: I bardzo dobrze, że jest taki wysoki. Przeciętność nas nie zadowala - musimy dbać o utrzymanie przewagi nad konkurentami. Gotówkę na koncie każdy inwestor doceni. Poza tym, jeśli nie ma problemów z płynnością, to będzie można wypłacić wysoką dywidendę.

B: Faktycznie, inwestorzy mają swoje oczekiwania. Stopa wypłaty dywidendy za poprzedni rok była na bardzo wysokim poziomie, aż 1,15.

A: Ile? Przelicz proszę jeszcze raz, bo coś Ci się chyba pomyliło...

C: Na pewno! Wskaźnik stopy wypłaty dywidendy nie może przekraczać 1.

B: Nie może być ujemny, ale może być większy od 1.

A: Wskaźnik może przyjmować zarówno wartości ujemne, jak i powyżej 1, tylko wtedy trzeba być ostrożnym z interpretacją. To są szczególne przypadki, które u nas nie zachodzą. Na moje oko, pomyliłeś licznik z mianownikiem.

C: To lepiej powiedz mądralo co z kosztami? Poprzedni rok był niezły, ale już wiadomo, że w tym sprzedaż nie wzrośnie, może nawet spadnie od 10 do 15%, a nie mamy zbyt możliwości wyeliminowania jakichkolwiek kosztów.

A: Nie rozumiem, czym się martwisz. Skoro sprzedaż spadnie, to koszty też spadną -proporcjonalnie. Nic nie musimy robić, wszystko samo się dopasuje.

B: To tak nie działa. A gdyby tak renegocjować umowy z dystrybutorami i część ich wynagrodzenia wypłacać w postaci prowizji, powiedzmy 5% od zrealizowanej sprzedaży i dzięki temu zredukować koszty stałe o 2,5 mln PLN.

C: Przeliczyłem Twoją propozycję bazując na danych o sprzedaży za ostatni pełny rok, żeby mieć pełny cykl sezonowości i wychodzi na to samo. Zysk operacyjny byłby taki sam.

B: No właśnie dlatego jest szansa, że dystrybutorzy się na to zgodzą. A my dzięki temu obniżymy próg rentowności i chociaż w części ochronimy wyniki przed spadkami sprzedaży.

C: Po co obniżać próg rentowności skoro i tak znacznie go przekraczamy i raczej nadal będziemy przekraczać? To bez sensu. Napracujemy się, a efekt będzie żaden. Też jestem za tym, żeby tego nie ruszać.

B: O, mamy wiadomość! Ci z działu logistyki pytają, nad czym tak żywiołowo dyskutujemy, bo słychać nas za ścianą.

A: No to napisz im, że prowadzimy retrospektywną analizę sytuacji finansowej Spółki.

C: Jak to retrospektywną? Chyba prospektywną? Przecież celem naszego działania jest poprawa wyników w przyszłości.

A: Retrospektywną, bo bazujemy na danych z przeszłości. Jak zwykle próbujesz mieszać ludziom w głowach.

B: Kłóćcie się, a i tak nie macie racji. Zdążyliśmy już wykorzystać elementy analizy retrospektywnej, prospektywnej i bieżącej. Weźmy się lepiej do pracy, bo czas ucieka.

Dyspozycje:

Wykorzystując informacje przedstawione w Założeniach należy:

1. Obliczyć wartość wskaźnika płynności bieżącej (na dzień obecny, z dokładnością do 2 miejsc po przecinku) oraz wskazać, która z osób (A, B czy C) ma rację odnośnie do jego oceny i wyjaśnić dlaczego.
2. Obliczyć wartość wskaźnika stopy wypłaty dywidendy (z dokładnością do 2 miejsc po przecinku) oraz wskazać, która z osób (A, B czy C) ma rację odnośnie do jego możliwych wartości i wyjaśnić dlaczego.
3. Wskazać, która z osób (A, B czy C) ma rację w zakresie typu prowadzonych analiz i przyporządkować omawiane zagadnienia zgodnie z ich typem.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

1. odpowiedzi należy udzielić wpisując wielkość wskaźnika płynności bieżącej w wyznaczonym miejscu, skreślając litery oznaczające osoby, które nie mają racji oraz wpisując krótkie uzasadnienie (max. 3 zdania).

Wskaźnik płynności bieżącej

5,25

Rację ma osoba oznaczona literą

A

B

C

ponieważ

Wielkość wskaźnika na poziomie znacznie wyższym niż wartości wzorcowe (do 3,0), wyższym niż typowe poziomy historyczne oraz wyższym niż w porównywalnych przedsiębiorstwach (2,0) z branży sugerują nadpłynność, czyli nadmierne zamrożenie kapitału w aktywach obrotowych (niekoniecznie w gotówce) w relacji do zobowiązań bieżących w danym momencie (niekoniecznie w całym okresie).....

Obliczenia i notatki:

$$\text{Wskaźnik płynności bieżącej} = \frac{\text{Aktywa obrotowe}}{\text{Zobowiązania bieżące}} = \frac{42\ 000}{8\ 000} = 5,25$$

2. odpowiedzi należy udzielić wpisując wielkość wskaźnika stopy wypłaty dywidendy w wyznaczonym miejscu, skreślając litery oznaczające osoby, które nie mają racji oraz wpisując krótkie uzasadnienie (max. 3 zdania).

Wskaźnik stopy wypłaty dywidendy

0,87

Rację ma osoba oznaczona literą

A

B

C

ponieważ

Wskaźnik stopy wypłaty dywidendy może przyjmować wartości ujemne, gdy spółka wypłaca dywidendę pomimo osiągnięcia straty, jak również przekraczać poziom 1,0 w sytuacji gdy wypłacona dywidenda przewyższa zysk danego roku i jest częściowo wypłacana z kapitałów zapasowych

Obliczenia i notatki:

$$\text{Wskaźnik stopy wypłaty dywidendy} = \frac{\text{Kwota dywidendy}}{\text{Wynik finansowy netto}} = \frac{3\ 600}{4\ 140} = 0,87$$

3. odpowiedzi należy udzielić skreślając litery oznaczające osoby, które nie mają racji oraz wskazując w każdym wierszu tabeli jeden przykład zagadnienia, będący przedmiotem danego typu analizy. Jeśli dany typ analizy nie miał miejsca, należy wskazać „Brak w tekście”. Błędne odpowiedzi w tabeli należy skreślić.

Rację ma osoba oznaczona literą

A

B

C

Dopuszczalne jest kilka wariantów odpowiedzi (oznaczone na niebiesko), jednak w każdym wierszu powinna pozostać tylko jedna odpowiedź.

Typ analizy	Omawiane zagadnienie/a			
Retrospektywna	Płynność	Dywidenda	Koszty i próg rentowności	Brak w tekście
Bieżąca	Płynność	Dywidenda	Koszty i próg rentowności	Brak w tekście
Prospektywna	Płynność	Dywidenda	Koszty i próg rentowności	Brak w tekście